

SLOVENSKI NAROD

UREDNISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izvaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 6.— lir, za inozemstvo 15.20 lir
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Hude izgube sovražnika

Britanski protofenzivni sunki odbiti — 28 sovražnih letal sestreljenih — Angleži kršijo mednarodne zakone

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 5. junija naslednje 734. vojno poročilo:

V okviru naših operacij so bili britanski protofenzivni sunki gladko odbiti. Sovražniku so bile prizadete znatne izgube in materialna škoda. Skupine letalskih sil so ponovno hudo bombardirale sovražne postope. V mnogih živahnih spopadih so italijanski in nemški lovci sestrelili 26 letal. Nadaljnji dve so sestrelile protiletalske baterije naših oddelkov na kopnem z dobro pomerjenimi streli.

Angleški bombniki so to noč napadli mestu Siracuso. Škoda je neznačilna. Med civilnim prebivalstvom ni bilo nobene žrtve.

O prilici zadnjih borb ob Marmariki so naši ukazali 4. angleške brigade, v katerem je rečeno, da ujetnikom ne bodo dajati ne hrane ne vode in jim ne bodo dovoljni, da bi spali, pa tudi nikakih drugih olajšav, dokler jih pristojna poveljništva ne bodo zasilstila. Italijansko vrhovno poveljništvo je zaradi tega v sporazumu z nemškim vr-

hovnim poveljništvom odredilo, da se od 6. junija ob 12. dalje angleškim oficirjem in vojakom, ki so bili ujeti v libijski bitki, ne daje nobena hrana ne pijača, dokler ta angleški ukrep, ki krši vojne zakone in tehta stremi človeški čut, ne bo preklican, dokler na angleški strani tega preklica službeno ne bodo razglasili in dokler o tem ne bo obveščeno italijansko vrhovno poveljništvo.

Svečanost Črnih srajec

Rim, 6. jun. s. V nekem kraju Piemonta je šef glavnega stana Milice včeraj v Ducejem imenu izročil »Borbenti plamen-bataljonom «M», skupina »Valscrivia«. Postrojeni oddelki s celotno oborožitvijo so po pregledu peli bojne pesmi in molitev legionarja pred bitko ter so nato z rimskim korakom defilirali v paradi vričjo pričevanje in odobravajoče množice. Po vojaški svečanosti so se Crne srajce strnile okrog generala Galbiatia in navdušeno vzlikale Duceju. General Galbiati se je nato odpeljal v Turin.

Svečan pogreb fašista Zita v Neaplju

Neapelj, 6. jun. s. Izredno svečano so bile izkazane zadnje časti fašista Nicoli Zitu, žrtvi komunističnega atentata v Ljubljani, ki je bil pokopan v Neaplju. Krsto na kolodvoru v uradu poveljništva železniške Milice blagoslovil kapelan Milice ob naročnosti sorodnikov in zastopnikov oblasti, ustavnih, svojcev in prijateljev so peljali za mrtvjaškim vozom. Iz oken je prebivalstvo neprestano metalo cvetlice na krsto in je izpršalo s tem ponosno sožalje fašističnega Neaplja. Po fašističnem pozivu, ki ga je odredil Zvezni Tajnik, je žalni spreved krenil na pokopalisce.

Nemško vojno poročilo

Novi uspehi na vzhodni fronti — Uspešne akcije v Severni Afriki — Represalije za nečloveško postopanje ujetniku

Li Hitlerjevega glavnega stana, 5. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V južnem delu vzhodne fronte so bili maloletni sovražnikovi napadi zavrnjeni. V protinapadih smo pridobili ozemlje in zajeli ujetnike.

V srednjem in severnem odseku smo z lastnimi napadi zlomili trdovraten odpor sovražnika in očistili zavezniško ozemlje. Obalne baterije so z dobrim uspehom bombardirale sovražnikove edinice in oviralne promet v kronskeški luki. Letalstvo je ponoriči in podnevi obstreljevalo letališča in železniške zveze v sovražnikovem zaledju.

V severni Afriki so bili odbiti protinapadi z izgubljenimi sovražnikoma. Nemško in italijansko letalstvo je uspešno posegal v borbe. V letalskih bitkah je bilo sestreljenih 26 angleških letal.

Pred Tobrukom je nemška podmornica napadla z letali in vojnimi ladjami močno zavarovan konvoj 3 angleških ladij in dosegla 2 torpedna zadežeta.

Na vzhodni obali Anglike so bile v preteklih nočih z dobrim uspehom bombardirane pristaniške in vojaške naprave v Sunderlandu.

V borbah nad Rokavskim prelivom je izgubilo angleško letalstvo v spopadih v zraku 10 letal.

V severni Afriki je bilo zaplenjeno velje poveljnika 4. angleške tankovske brigade, v katerem odreja, da ne smejo dobiti vojni ujetnik niti brane niti vode niti se jim ne sme pustiti spati ali jimi dovoliti kakšna druga ugrednost, dokler ni končano njenihovno zaslisanje. Nemško vrhovno poveljništvo je zaradi tega odredilo, da se

s finskega bojišča

Helsinki, 6. junija s. Včeraj je bilo objavljeno, da so v zadnjih 24 urah v južnem odseku fronte v vzhodni Kareliji finske pehotne čete odbole nočni napad in zdale sovražniku izgube. Nasprotnik je napadel prednje postojanke z zmernimi silami. Tudi na fronti ožine Aunus so bili odbiti poizkusni napadi sovjetskih izvidniških oddelkov. V predpretekli noči je bilo rusko letalstvo izredno živahn z izvidniškimi poteti na vzhodno obalo finskega zaliva. Mašoletnine odvržene bombe niso povzročile škode. Na drugih odsekih ni bilo pomembnih dogodkov razen živahnega delovanja patrol in topništva v nekaterih krajih Karelske ožine.

Moskovska bilanca

Bern, 6. jun. s. Moskovski župan je izjavil, da je od pričetka vojne mesto zadele 40.000 zažigalnih in 3000 eksplozivnih bomb.

V petih dneh sestreljenih 211 angleških letal

Berlin, 6. jun. s. Iz vojaškega vira se dozna, da je bilo od 30. maja do 3. junija na zapadu in nad nemškim ozemljem sestreljenih skupno 211 angleških letal.

Kancelar Hitler na Finskom

Osebne čestitke maršalu Mannerheimu — Vojaški razgovori — Neomajno zavezništvo v borbi proti skupnemu sovražniku

Helsinki, 6. jun. s. O prilici obiska na Finskom v zvezi s 75. letom starosti maršala Mannerheima je predsednik finske republike predstavil Hitlerju člane finske vlade, predsednika parlamenta in zastopnike delavskih organizacij. Nadalje je maršal Mannerheim predstavil Hitlerju svoje višje oficirje, ki so mu prišli čestitati. Hitler je izročil maršalu Mannerheimu veliki križevec nemškega orla, s katerim ga je hotel odlikovati, da tako simbolizira usodno povezanost finskega in nemškega naroda ter njuno bratstvo v orožju. Pred-

sednik republike, Hitler, maršal Mannerheim in maršal Keitel so imeli ob tej prilici prirščene razgovore.

Berlin, 6. jun. s. Listi objavljajo obširno poročilo o obisku Hitlerja na Finskom o prilici 75. letnice maršala Mannerheima.

V kratkem nagovoru je Hitler izrazil svojo srčno, da lahko osebno čestita maršalu Mannerheimu ob tej prilici in mu izročil odlikovanje v imenu vsega nemškega naroda in vseh nemških vojakov, ki občudujejo junaške finske tovariste, s katerimi se skupno borijo, vse njihove želje.

podlage, kajti oddaje sofistskega radia nazoruje sama bolgarska vlada.

Velike poplave v Bolgariji

Sofija, 6. jun. s. Velikih poplav počelo iz severne Bolgarije. Mesto Lom z največjim bolgarskim pristaniščem ob Donavi je popolnoma pod vodo. Poplavljeni sta tudi mesti Ferdinand in Berkovica ter Številne vasi. V Lomu, ki ima 40.000 prebivalcev stoji voda 2 metra visoko.

List »Vakf« piše, da veste gotovo ni brez

Ponesrečena kupčija Sovjetov z Bolgarijo

Carigrad, 6. junija s. Sofijski radio je javil, da je Sovjetska zveza ponudila Bolgariji Adrianopol v vzhodno Tracijo, ki pripadata Turčiji v zameno za prijateljski pakt in pogodbo o nenapadanju. Vestska nikogar ni bila nova, kajti že ob koncu preteklega leta se je imenovalo ime sovjetskega zastopnika Soboleva, ki se je pogajal z bolgarsko vlado glede te ponudbe. List »Vakf« piše, da veste gotovo ni brez

podlage, kajti oddaje sofistskega radia nazoruje sama bolgarska vlada.

PRAZNIK KR. KARABINJERJEV

Raport poveljujočega generala Duceju o zaslužnem delovanju karabinjerjev na vseh področjih

Rim, 6. junija s. Duce je sprejel poveljujočega generala, divizijske generale, brigadne generale in polkovnike, poveljnik legij Kr. karabinjerjev. Generalni poveljnički general Gambelli je predstavil oficirje ter je izročil Duceju raport, v katerem se navaja po statističnih podatkih delo, ki so ga opravili njemu podrejeni karabinjerji. Neprestano podno na uspešnih področjih, ki so v ospredju zaradi se danega stanja vojne po vplivu, ki ga lahko imajo na učinkovitost v odporni države. To je politično področje, na katerem je bil odpravljen sicer tehnični sporadicni znak defezizma in protinarodne propagande, goščarsko področje, na katerem so karabinjerji sodelovali z drugimi oblastmi pri urejanju oskrbe in potrošnje ter v borbi proti tistim, ki kopijoči živila in ki se pregrije proti odredbam prehranjevalnega značaja. Nič manj važen in v tem trenutku vojaškim srcem karabinjerjev je bil njihove delez pri vojnih operacijah. Zadnje junaska poglavje odpora imperija se je zaključilo v žaru slavnega dejanja karabinjerjev bataljona v Culguabertu, ki ste ga Vi Duce prikazali Italijanom v spo-

minske vojne poročilu kot simbol vojaške časti nacionalnih čet. Prvo poglavje zgodovine italijanskih padalcev se je pričelo v Severni Afriki z junaškim dejanjem karabinjerjev bataljona padalcev. Med tem dnevna dejanja, ki pričata v nadaljevanju junaške tradicije, ki ni nova v analih vojske karabinjerjev, je obširno delovanje, ki ga dnevnino opravljajo bataljoni, oddelki in skupine Kr. karabinjerjev, ki so dodeljeni velikim edinicam. To je hrabro in plodno delovanje, katerega junaške epizode Vi Duce dobro poznate in v katerem je mučenstvo večkrat očarilo ponos vojaka in borcev.

Najavajoči samo ugotovljene številke, ker podatki za nekatera prekomorska bojišča zaradi vojnih dogodkov manjajo, so znašale izgube karabinjerjev v borbah 9 padlih oficirjev, 35 padlih podoficirjev in 215 vojakov. Ranjenih je bilo 14 oficirjev, 55 podoficirjev in 447 vojakov. To je, Duce, bilča slave v kriji, ki jo poveličujejo karabinjerji ob obletnicu njih praznika. Junaska delez padlih na bojišču se pridružuje legiji tovarjev, ki so nič manj zaslužno padli v 128 letih službe demobilni in ki črpajo iz tega neprestanega žrtvovanja življenja za ideale in čast. Iz vsega tega so črpali moč za ohranitev in posvečanje, tradicije, discipline, zvestobe, vojaških in civilnih kreposti.

Duce se je prepričal, da je vojska Kr. karabinjerjev, kakor vedno zvesta svoji slavnim tradicijam, tako v miru dokaj kakov v vojni, ter je izjavil gotovost, da bo ta 128-letna tradicija ohranjena kot sveto premoženje vojske.

Rim, 6. junija s. Ob obletnici ustanovitve Karabinjerjev je generalni poveljnik te najzvezje vrste orožja položil velik venec v svetru padlih v sedežu generalnega poveljništva milice.

Spominski dan Kr. Mornarice

Rim, 6. junija s. Dne 10. junija bo IV. spominski dan Mornarice. V vsej državi bodo slavnostne prireditve, ki bodo posebno svetane v Rimu. Mornarski ministervsvo je pripravilo načrt za vojaške in civilne svečanosti, primerne vojnemu času.

Novi japonski udarci

Podmorniški napad na oporišče na Madagaskarju — Japonske podmornice v sidneyski luki

Tokio, 6. jun. s. Japonski glavni stan je objavil, da so speciale japonske podmornice ob zori 31. maja nenadno napadle oporišče Diego Suarez na Madagaskarju. Torpedire so in hudo poškodovale angleško 32.600 tonsko oklopničko tipa »Queen Elisabeth« in lažjo 50.200 tonsko križarko »Ariethusa«.

Tokio, 6. junija s. Drzen napad, ki so ga skoraj istočasno japonske podmornice izvedle na sovražnike v Djego Suarezu in Sidneju, ki sta oddaljena 9500 km, kaže, da japonske ladje obvladajo ne samo indijski ocean, temveč tudi avstralsko Tihomorje. Japonske podmornice so v Sidneju uresničile napoved ministrskega predsednika Toje v parlamentu, ko je izjavil, da Japonska ogroža lahko ne samo severno Avstralijo, temveč tudi južno. Napad na Djego Suarezu prita, da angleška ladje tudi tu niso varne. Hude poškodbe na bojni ladji in na križarki v Djego Suarezu so bila udara na morju dobita vesta, da sta se oba udara na Sidney in Djego Suarez posredno. Podrobnejše poročilo o podvzetju v Sidneju in o pogrešanih treh podmornicah je prišlo v Tokio kasno popoldne.

Pri teh odiščnih akcijah so Angloameričani izgubili dve bojni ladji, eno križarko in tri parnike. Anglia je izgubila nadzor nad Bengalskim zalivom. Japonska mornarica ima na razpolago nova vojna sredstva, ki so sicer majhna, toda izredno učinkovita in to so vse posebne japonske podmornice. V pomorskih krogih domnevajo, da so te posebne podmornice sordene takozanim posebnim sredstvom italijanske mornarice, s katerimi so se izvedle drzni proroki v pristanišču Malte, Aleksandrije in Gibraltarju.

Tokio, 6. junija s. Zastopnik japonske mornarice kapitan Miraide je v radijskem govoru izjavil, da bodo objavljene nadaljnje podrobnosti o uspešnem napadu posebnih japonskih podmornic na angleške ladje v Diegu Suarezu sami hudo poškodovana ali potopljena. Kapitan Miraide je nato opozoril na važnost delovanja japonske mornarice v afriških vodah. Posledice tega napada bo angleška mornarica čutila kmalu, kajti njena pot v Indijo in Srednji orient bodo kmalu odrezane.

Prodiranje na Kitajskem

Bangkok, 6. jun. s. Stiri dni po zasedbi mesta Kongtungso so tajiske sile naglo napredovali in se poslastile nekega drugega vojnega oporišča v pokrajini San, 80 km vzhodno od Kongtunga. Gre za mesto Nuang Joang, ki je velike strateške važnosti, kot trgovsko in prometno središče med Kongtungom — Kienhongom na Kitajskem in Nuang Singom v Francoski Indokinji.

Tokio, 6. junija s. Po vseh s fronte v Čekiangu je del japonskih sil, ki napredujejo vzdolj severnega obrežja reke Ku, uničil 4 km zapadno od Kukova sovražnega skupine, pripadajoče 22 in 320 divizi. Kitajci beže v gorovje, od koder se ne bodo mogli rešiti. V pokrajini Kianki se japonski četam uspelo izkrcanje v Jaokingu ob severnem obrežju jezera Pejang in Hungkukku, 25 km od Tuianga. Japonci zdaj očiščujejo teren.

Ljubljancani!

Da pomagam naši mali Sloveniji, sem smatral za svojo dolžnost, da po 47 letih vojaške službe stopim — namesto v pokoj — na to mesto ter Vas, rojaki in rojakinje, v tem usodnem času prosim, rotim in Vam kličem:

Zbudite se, pustite sanjarjenje, otreseci se iluzij, pustite narodni skupnosti škodljive strasti, bodite vsaj enkrat res samo Slovenci, glejte dejstvom v oči in zaupajte v Boga!

Naše dobro, bogato nadarjeno, delavno in pobožno ljudstvo, ki se je vedno ponašalo s svojo evropsko kulturo, je bilo vrženo v ta svetovni boj, ne da bi se tega zavedalo in proti svoji volji. Ko je zaradi te blazne vojne pustolovščine lani nastopil bliskoviti polom Jugoslavije in katastrofa za nas Slovence, se je zdele, da je naša zemlja za vedno izgubljena.

Prav tedaj, ko se je zdele, da je vse izgubljeno, pa nam je veliki mož, ki je pred 20 leti začel boj za boljši red na svetu, veliki Duce podaril ustavo z jezikovno in kulturno avtonomijo ter tako pred vsem svetom priznal našo narodnost. S tem nam je ohranil naše tradicije ter odpril izglede za novo življenje in boljšo bodočnost. Poleg tega je Duce poskrbel za našo prehrano ter nam podelil bogata sredstva za delo in napredek.

Za vse to ni Italija od nas zahtevala drugega ko naše lojalno in mirno zadržanje ter naše sodelovanje. Ni nas torej poklicala, da bi se bojevali in žrtvovali zanjo ali za novo Evropo, temveč je zahtevala samo, naj mirno in pridno delamo za nas same ter naj ji ne otežujemo prizadevanj za našo prehrano in naše življenje.

Slovenci so to velikodušno ponudbo fašistične Italije v začetku hvaležno sprejeli. Toda mirno in lojalno zadržanje Slovencev ni bilo po volji tistim, ki so leta in leta delali na to, da bi tudi mi postali kot krma za topove žrtev internacionalnih mogotcev, ki so na oltar namesto Boga postavili zlato ter svojemu pohlepnu, ker se sami nikoli ne vojujejo, žrtvujejo milijone in milijone drugih ljudi. Ta družba še vedno slepari del našega naroda z obeti zlatih gradov, zasledjeni del naše mladine pa hujška v nezakonito vojno, ki zahteva od našega naroda strašne in popolnoma nekoristne žrtve, da nam zato grozi popoln propad.

Toda Slovenci naj se zavedajo, da tak boj ne bo mnogo škodoval niti Italiji niti drugi Evropi, pač pa bo nepopravljivo škodil Slovencem, ker jim bo vzel zadnjo mečnost, da bi si ohranili svoj obstoj in bodočnost.

Da se ta nesreča ne bi zgordila, pozivam vse Ljubljancane in Ljubljancanke, naj z marljivim delom, z lojalnim, discipliniranim vedenjem, z iskrenim sodelovanjem, posebno pa s svojim zaupanjem v pravičnost in velikodušnost fašistične Italije dajejo zgled Slovencem po pokrajini. Samo tako bomo vsi storili svojo dolžnost, le na ta način si bomo Slovenci ohranili nacionalni obstanek ter si ustvarili pogoje za boljšo bodočnost. Le če bomo delali tako, nam bo tudi Bog pomagal.

Jaz sam pa si bom z vsemi močmi prizadeval, da bom opravil svoje dolžnosti in s tem pomagal tako celoti kot pojedinim svojim rojakom in rojakinjam vseh stanov ter tako ustvaril tisto medsebojno zaupanje med oblastmi in prebivalstvom, kakršno je v teh težkih časih neobhodno potrebno za naše življenje.

LJUBLJANA, dne 6. junija 1942-XX.

Zupan:

General Leon Rupnik

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od ponedeljka 8. t. m. zjutraj do objave novega cenika

Ljubljana, 6. junija.

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, pridevalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2. št. 2088/10, Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino veljavno za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 8. junija 1942-XX zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Kislo zelje na drobno 3 L, kmečko kislo zelje 2.50 L, kisla repa 2 L, kolerabice 3.50 lire, rdeči koruček brez zelenja 4 L, črna redkev 1.50 L, redkrica 4 L, osnaženi hren 4 L, Šopek zelenjave za juho 0.50 L, peteršaj 4 L, poski 3.50 L, zelenja 4 L, trda in zdrava domaća čebula 4 L, šalota 5 L, česen (25 glavic na kilogram) 7 L, beršica 3 L, glavnata solata 5 L, otrebljeni, a ne namočeni zeleni radič 5 L, ne namočena mehka špi-

nača 4 L, domači beluši 9 L, rabarbara 4 L, češnje 6 L, liter bezgovih 1400 6 L, kilogram špika 8 L, kilogram lipovega cvetja 20 L, jajca po 1.75 lire.

Kje ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opazujam pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 15 na modrem papirju. Posebno pa opozarjam prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah naprodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kar je opisano v ceniku.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu temveč tudi na živilskih trigh v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Ščitki, enako pa sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Kaj kupujejo na živilskem trgu

Najbolj gre še vedno v denar uvoženi grah, med domaćim blagom pa kislo zelje

Ljubljana, 6. jun.

Ob sobotah naše gospodinje vstajajo že prej kakor druge dneve med tednom, kajti vsaj enkrat na temen je treba pogledati na trg in ob koncu tedna je vselej več dela. Zato pa tudi prihajajo na trg že ob 7. in nekatere pridejo celo prej kakor prodajalke. Že na samem trgu ima teda gospodinje dovolj dela. Najbolj vesteve kupovalke najprej poizvede pri branjevcih, kaj vse je naprodaj med uvoženim blagom. Hkrati sestavljajo jedilnik tudi za nedeljski obed. Ko je končan ogled pri branjevcih, čaka kupovalke še velika razstava domače zelenjave na Vodnikovem trgu. Razen tega imajo gospodinje ob sobotah še opravka pri mesarjih.

Gospodinje rade povprašujejo po novih pridelekih pri branjevcih. Vendar nekatere novosti ne gredo posebno v denar. Tako proda so sorazmerno malo novega zelja. Prav tako zelo redki kupujejo belušo, čeprav so se pocenile. Povprašujejo pa po stročnjem fižolu, ki ga bo več naprodaj čez tedne. Pri branjevcih še vedno prevladuje naslednje blago: grah, čebula, črešnje. Med tem blagom pa tudi gre najbolj v denar grah. Gospodinje skoraj vsak dan kuhajo to ali ono grahovo jed, odnosno uporabljajo grah v kombinaciji z drugimi jedinci, zlasti v rižoti. Prav tako so zelo hvaljezen pripomoček za sestavljanje jedilnikov črešnje. Ne kupujejo jih le za kompot; za ta namen menda celo najmanj temveč za rižev narastek in druge podobne priboljške. Nekatere gospodinje tudi niso pozabile, da so črešnje dobre za štruklje. Zdaj se začenja že sezona vlaganja sadja. Doslej pa še ni bilo posebno lepih, za vlaganje primernih črešnje.

Danes so bili branjevcji zelo dobro založeni s črešnjami, najbrž jih doslej niso imeli še nikdar toliko. Cena je ostala ne spremenjena. 7 lir. Prav tako prodajajo grah po nespremenjeni ceni, po 5 lir. Tudi čebula je po starci ceni, po 4.45 lir/kg.

SANJE

— Pavle, nocoj se mi je sanjalo, da mi kupil krasen nov klobuk.

— Nu, hvala bogu, to je prvi tvoj klobuk, ki me nik ne stane.

Kazni za prestopke obrtnih predpisov

Tržno nadzorstvo je od 16. do 31. maja naznalo Kr. kveturi več trgovcem zaradi nepravilnih naredb o cenah in projekti. Visoki komisariat je izrekel naslednje kazni za kršitelje:

Zaradi navijanja cen so bili kaznovani: Medved Marija, prodajalka, Strantska pot 3, na 50 lir globe; Gregorjanec Ivana, prodajalka, Zaloška 6, 2 dni zapora in 300 lir globe; Štular Neža, trgovka, Tyrševa 17, 5 dni zapora in 500 lir globe; Gelb Amalija, prodajalka, Tyrševa 37, 5 dni zapora, 100 lir globe; Breskvar Ivan, mesar, testa v Mostini log 1, 300 lir globe; Breškar Josipina, gospodinja, Cesta v Mostu 1 log 1, 200 lir globe; Kos Josip, posestnik, Savije Št. 1, 2 dni zapora, 200 lir globe; Kranjec Dragu, prodajalka, Tovarniška 5, 2 dni zapora, 200 lir globe; Kranjec Frančiška, prodajalka, Tovarniška 25, 4 dni zapora, 400 lir globe; Tišler Marija, prodajalka, Tyrševa 84, 200 lir globe; Drešar Franc, posestnik, Savije 25, 10 dni zapora, 1000 lir globe; Stresen Marija, prodajalka, Trnovska 8, 2 dni zapora, 300 lir globe; Kavčič Jožef, prodajalka, Sv. Petra 83, 2 dni zapora, 200 lir globe; Smočec Frančiška, prodajalka, Dobrava Št. 4, 2 dni zapora, 500 lir globe; Janković Alojzija, zasebnica, Crna vas 331, 5 dni zapora, 500 lir globe; Mikeš Josip, trgovec, Dalmatinova 5, 10 dni zapora, 500 lir globe; Robida Antonija, prodajalka, Zgornji Kalemelj 8, 7 dni zapora, 300 lir globe; Jamnik Franciška, prodajalka, Obrile Št. 3, 2 dni zapora, 200 lir globe; Gostiša Ferdinand, skladničnik, Tržaška 41, 500 lir globe; Mravje Neža, gostilnčarka, Večna pot 20, 500 lir globe; Horvat Anton, mesar, Tržaška 26, 500 lir globe; Gregorc Anton, mesar, Florijanska 81, 500 lir globe; Vovk Francišek, mehaniček, Copova 22, 500 lir globe; Šimnovec Frančiška, gospodinja, Obirska 7, 500 lir globe; Robek Marija, gospodinja, Marconijeva 14, 500 lir globe. Zaradi skrivne prodaje salam: Menart Ivan, trgovec, Copova 22, 10 dni zapora, 1000 lir globe, blago je bilo zaplenjeno in izročeno Previdu; Omahen Alojzij, trgovski zastopnik, Domobraska 23, na 10 dni zapora, 1000 lir globe.

Zaradi nedovoljene tajne prodaje in nakupeci: Rangus Marija, Šivilja Stranje 4, je naznajena odni oblasti, dokim je blago zaplenjeno in izročeno Previdu; Bregar Fani, Šivilja, Tomaža vas 24, ovajena sodni oblasti; Rozman Ana, gospodinka, Sv. Petra 85, naznajena sodni oblasti; Miklavc Jurij, Šofer, Gospodavščina 16, naznana sodni oblasti.

Zaradi neupravičenega sprejema živilskih nakaznic in njihove prodaje: Pavle Ivan, trgovec, Copova 22, 10 dni zapora,

1000 lir globe, blago je bilo zaplenjeno in izročeno Previdu; Omahen Alojzij, trgovski zastopnik, Domobraska 23, na 10 dni zapora, 1000 lir globe.

Zaradi nedovoljene tajne prodaje in nakupeci: Rangus Marija, Šivilja Stranje 4, je naznajena odni oblasti, dokim je blago zaplenjeno in izročeno Previdu; Bregar Fani, Šivilja, Tomaža vas 24, ovajena sodni oblasti; Rozman Ana, gospodinka, Sv. Petra 85, naznajena sodni oblasti; Miklavc Jurij, Šofer, Gospodavščina 16, naznana sodni oblasti.

Zaradi neupravičenega sprejema živilskih nakaznic in njihove prodaje: Pavle Ivan, Šivilčar, Aleševčeva 21, obsojen na 800 lir globe; Škrbec Lenora, uradnica, Novi trg 1, 15 dni zapora 500 lir globe; Kopriva Franc, upokojenec, Aleševčeva 7, 500 lir globe; Perme Matija, delavec, Janševa 14, 500 lir globe; Bizjak Franc, posestnik, Pleterniškova 4, 800 lir globe, odvzem živilske nakaznice; Vodopivec Srečko, uradnik, Pleterniškova 11, 500 lir globe, odvzem živilske nakaznice; Žitko Vladimir, prof., Pleterniškova 4, 800 lir globe, odvzem živilske nakaznice; Mostar Franc, posestnik, Galjevica 57, 500 lir globe, odvzem živilske nakaznice; Vodovič Andrej, dimnikar, Krakovska 9, 4 dni zapora, 800 lir globe in odvzem živilske nakaznice; Molk Anton, upokojenec, Tyrševa 82, 500 lir globe, odvzem živilske nakaznice; Sancin Nada, gospodinja, Linhartova 35, 500 lir globe, odvzem živilske nakaznice; Sancin Marija, gospodinja, Linhartova 35, 1000 lir globe, odvzem živilske nakaznice.

Zaradi neupravičenega posesti živilske nakaznice: Johansen Karl, sin Svena, mehaniček, Poljanski nasip 40, je bil naznjanen sodni oblasti.

Zaradi nakupa in prodaje kruha brez odrezkov: Piskar Ivan, pek, Tyrševa 7, 30 dni zapora na Kvěsturi, nakar je bil zavzet in odvzem živilske nakaznice; Zorko Franc, pek, Čelovška 68, naznjen sodni oblasti; Bartol Franc, pek, Florijanska 8, 30 dni policijskega zapora in ovadba sodišču; Šterlak Alojzij, pek, Tržaška 24, 10 dni policijskega zapora in ovadba sodišču; Duhanec Ana, pekarka, Klinjova 11, 30 dni policijskega zapora in ovadba sodišču; Duhanec Ana, pekarka, Klinjova 11, 30 dni policijskega zapora in ovadba sodišču; Šuligoj Benedik, pek, Smarinska 64, 10 dni policijskega zapora in ovadba sodišču; Sterle Frančiška, prodajalka, Študentovska 2, 10 dni policijskega zapora in ovadba sodišču; Dolinar Ana, pekarka, Pred Škofijo, 30 dni policijskega zapora, ovadba sodišču.

Zaradi prodaje kruha brez odrezkov in zaradi navijanja cen: Pretnar Alojzij, pek, Albanska 8, 10 dni zapora, 1000 lir globe; Gregorjanec Ivana, gospodinja, Albanska 8, 5 dni zapora, 500 lir globe.

Zaradi opustitve sestavne spiska testenin: Marinšek Marija, gospodinka, Prefčna 6, 2 dni zapora, 500 lir globe.

Zaradi skrivnega klanja živine: Suhačolc Ivan, mesar, Vrhovci 16, arretiran in izročen sodni oblasti.

Zaradi tajnega nakupa in prodaje mesa po višji ceni: Paternoster Andrej, mesar, Marinčičeva 3, 45 dni zapora, 4000 lir globe. Meso je bilo zaplenjeno in izročeno Previdu.

Zaradi prodaje čevljev brez nakaznic: Šolar Josip, trgovec, Tomšičeva 7, ovadba sodni oblasti.

Zaradi opustitve sestavne spiska blaga: Jezersek Franc, pek, Zaloška 33, 10 dni zapora, 1000 lir globe.

Zaradi skrivnega klanja živine: Suhačolc Ivan, mesar, Vrhovci 16, arretiran in izročen sodni oblasti.

Zaradi tajnega nakupa in prodaje mesa po višji ceni: Paternoster Andrej, mesar, Marinčičeva 3, 45 dni zapora, 4000 lir globe. Meso je bilo zaplenjeno in izročeno Previdu.

Zaradi opustitve sestavne spiska blaga: Jezersek Franc, pek, Zaloška 33, 10 dni zapora, 1000 lir globe.

Zaradi opustitve naznake cen na blag: Cibler Barbara, trgovka, Černotova 17, 400 lir globe.

Novi grobovi

Ljubljana, 6. junija.

Umrli so v Ljubljani ob 28. maja do 4. junija: Švigelj Franc, 38 let, zasebnik, Borovnica 45; Ždešar Marija roj. Robida, 84 let, posestnica, Vidiceva ulica 41; Fišer Uršula, 72 let, vročenka tovarne, Koležska ulica 2; Kajfež Anton, 65 let, sodni svetnik v pok. Stari trg 28/T; Nagode Marjeta, 49 let, žena posestnika, Ravnik, občina Hotedršica; Merjasec Marjeta, 79 let, služkinja, Vidovdanska cesta

IX. občni zbor

Kmetijske družbe

Bilanca lanskoletnega poslovanja zadovoljiva — Izpopolnitvev odborov

Ljubljana, 6. junija
V sejni dvorani palace Kmetijske družbe na Novem trgu so se včeraj ob 10. dopoldne na povabilo odbora sestali delegati podružnic naše najstarejše v korist kmetijskega stanu še vedno zelo uspešno delujoče organizacije, Kmetijske družbe. Sklican je bil IX. občni zbor s smotrom, da se poda pregledno zaključno poročilo lanskoletnega dela. Udeležba na zboru je bila glede na razne težave prav dobra.

Poslovanje družbe je lani z zanimimi političnimi dogodki doživel precej sprememb in je bil njen teritorij delovanja omejen na Ljubljansko pokrajinico. Do nastopa novih razmer je družba šteela 330 podružnic in je bilo vpisanih skupno 11.457 članov.

Temu novemu stanju je bilo potrebno seveda prilagoditi se in družbi se je posrečilo z vnovčenjem precejšnjih zalog blaga priti do potrebnega obratnega kapitala. Prilike na tržišču so se korenito spremene, blago je bilo mogoče nabavljati le na ozemlju izven prejšnjih meja. Vedno pa tudi novih zvez ni bilo mogoče popolnoma izkoristiti, ker je bilo povpraševanje za blagom večje kakor ponudba. Kljub tem težavam pa je družba dobavila svojim članom toliko blaga, kolikor ji je bilo doseglivo in s svojo zmernostjo v cenzah je preprečila tudi prekomerno podraženje teh potrebskih.

Zaradi nabavne blage je družba takoj stopila v stike z italijanskim trgom. Po naklonjenosti Visokega Komisariata, ki mu je bila izrečena zahvala, je bilo nabavljeno mnogo kmetijskih potrebnosti, posebno umetnih gnojil, semen in rastlinskih zaščitnih sredstev. Pri razdelitvi tega blaga je družba sodelovala z Gospodarsko zvezo in želi to sodelovanje ohraniti tudi v bodoči, da bi se tako storila podlagi za enotno blagovno zadružništvo. Potrebi po potrebskih strojih je odpomogla družba tako, da je stopila v stik z domačo delavnico za takšne stroje, ki izdeluje sedaj zanjo vsakovrstne stroje, ki uspešno nadomeščajo dosedaj uvozene stroje.

Lansko družino trgovsko poslovanje je bilo odrešeno zlasti v prodaji raznih zelišč, strojev in njihovih sestavnih delov, poljedelskih proizvodov, umetnih gnojil, semen in zaščitnih sredstev. Pri celoti je družba prodala 2.986.127,82 kg, 9089 kosov in 100,90 m blaga v vrednosti 5,9 milijona lir. V primeri s prodajo blaga v letu 1940 je ta po vrednosti znila z 30% po kolici pa okoli 42. Prodaja blaga na ozemlju Ljubljanske pokrajine se je pa lani napravila v l. 1940 celo v nekaterih predmetih povečala.

Zborovanje je otvoril predsednik družbe Ivan Pucelj, ki je po pozdravu vsem navzduš podčrtal naloge družbe in njenega vodstva v sedanjem prehodnem času. Po opravljenih običajnih formalnostih je knjigovodnik Janko Bučkovec prečital obvezno revizijsko poročilo, ki sta ga sestavila po natančnem pregledu vsega poslovanja družbe revizorja Zveze slovenskih zadrug Rožet in Koruza. Poročilo se je nanašalo še na bivše celotno področje Kmetijske družbe in je bilo verno zrcalo njenega ogromnega dela od julija 1. 1938 naprej.

Poročilo upravnega odbora, ki ga je prejel vsak delegat tiskanega, je v glavnih

obrishi očratal, kakor smo navedli zgoraj, ravnatelj inž. Frilin, nato pa je predsednik revizijskega odbora dr. Spiller-Muys poročal, da nadzorni odbor, ki je pregledal račun zgube in dobička ter bilanča za 1. 1941. Iz podatkov raduha zguba in dobička povzemamo, da je včasnu družino glasilo, znani: »Kmetovalec lani kriči vse svoje stroške samo in si celo ustvarilo skromno osnovno za bodoče izhajanje. Iz bilance je razvidno, da je družba udeležena z deleži pri Trgovski poslovnici družbi z o. z. Zvezki slovenskih zadrug in pri Kmetijski zadrugi v Črnomlju. Rezervni sklad je konec lanskega leta znašal 1.057.820,70 lir. Od lanskega občnega zborna se je povisalo število članov z 385. Bilanca je aktívna. Nadzorni odbor je ugotovil, da posluje Kmetijska družba po dolozilih pravilih in zadržnih načelih. Zahvala, da družba kljub težkim časom uspeva, gre marljivi upravi, ravnateljstvu, nameščenosti in delavstvu. Nadzorni odbor je predčil, da se da razrešita upravnemu in nadzornemu odboru ter odobrita računski zaključek in bilanca za lansko leto. Delegati so predlog sprejeli soglasno.

Prečitani so bili nato predlogi glavnega odbora glede porabe čistega dobička in poldelitev raznih pooblastil, ki so bili prav tako soglasno odobreni. Večina dobička je bila dodeljena rezervnemu skladu, 20.000 lir. se je vtorilo za zadružno propagando. To vso sme odbor uporabiti tudi za pomoč pri nabavi zadružnega orodja, manjša vso pa se vrne zadružnikom v obliki 5% ristorna od njihovega prometa. Upravni odbor je dobil pooblastilo glede zadolžitve, dovoljevanja kreditov zadružnikom in podružnicam ter lastnim podjetjem. Pristojbina, ki jo mora vsak na novo sprejeti zadružnik plačati, se je določila na 14.10 lir.

V smislu pravil so iz odborov izpadli nekateri odborniki. Pražna mesta so bila izpopolnjena soglasno takole:

Upravni odbor: kot odborniki: Hočevar Ivan iz Strug, Globenik Ivan iz Škocjanca in Novak France iz Notranjih Goric; kot namestnika Jakob Modic iz Bresta in Pišanski Albin od Sv. Križa. Predsednik odbora je tudi v bodoče Ivan Pucelj.

Nadzorni odbor: kot odborniki: Meden Anton iz Begunja in Renčiglar Ivan iz Loga; kot namestnika: Horvatč Martin iz Kočevja. Predsednik ostane dr. Spiller-Muys.

Razen teh je bilo izvoljenih še sedem novih odbornikov v širši odbor.

S tem je bil dnevni red občnega zboru izpredan. Pred zaključkom je delegat Vičič predlagal, da naj se vsemu odboru za njegovo marljivo delavnost izreže topla zahvala vsem članov, čemur so vsi navzoči soglasno pritrill. S pozdravom predsednika je bil nato občni zbor zaključen.

Včerajšnji občni zbor nedvomno ni bil med najbolj glasnimi in živahnimi, kljub temu pa je pokazal, da družba pogumno kljubuje vsem težavam in uspešno deluje v korist slovenskih kmetov. Tem jih želim tudi v bodoče kar največ uspehov z željo, da bi našla povsod dovolj razumevanja za svoje delo.

DNEVNE VESTI

Nova emisija 9-letnih zakladnih bonov in posebne police NZZ. Komaj je bila objavljena nova emisija 9-letnih zakladnih bonov 5% 1951 z dobitki, že nudi Narodni zavarovalni zavod ljudstvu specjalne zavarovalne police, ki omogočajo podpisovanje glavnice z obročnim plačevanjem, s čimer se nudi pogobenku in njegovim družini jamstvo in preskrba. Te police v zvezi z 9-letnimi zakladnimi boni so treh različnih oblik, dve v obliki običajnih in ena v obliki »ljudske«. Značilnosti ljudske police so: Zavarovanje je brez zdravniškega pregleda; doba zavarovanja je 8 let; premje se plačujejo zavodu v največ 96 mesečnih obrokih po 6 lir za vsak bon nominalne vrednosti 500 lir, dočim znaša prvi mesečni obrok 8 lir; zavarovanja glavnica znaša od 500 do 2500 lir, oziroma 1 do 5 bonov; v primeru smrti zaradi negozde se izplača zavarovancu 500 lir v gotovini za vsak bon ter se takoj izplača podpisani bon; posebne olajšave obstajajo ob rojstvu otrok. Za dijake vseh Šol je pričazano tudi značajni plačilni obroki na sedem let in pol, oziroma na 90 mesečnih obrokov. Člani Združenja zasebnih nameščencev se lahko okoristijo s tem, da plačujejo za 8 letno zavarovalno dobo mesečno premijo 7 lir (namesto 6 lir), pri čemer so deležni posebnih ugodnosti in vzužanja zavarovanega kapitala.

Proizvodnja in prodaja šivalnih strojev. Korporacijsko ministvrstvo v Rimu je potrdilo, da se bodo proizvajali in prodajali v bodoči izključno šivalni stroji določenih tipov. Začasno je prepovedano proizvajalcem in trgovcem odstopati pod kaščnim koli naslovom dele šivalnih strojev, dovoljeno jim je le prodajati kompletne stroje.

Sveti meteor na vzhodnim Sredozemskim morjem. Porodajo, da so nad vzhodnim Sredozemskim morjem videli svetel meteor, ki je napravil močan vltis na arabsko prebivalstvo. Meteor je spremenjal barve od rdeče do zelenje, puščajoč za seboj gorečo sled. Arabsko prebivalstvo ga tolmaci kot znak važnih političnih dogodkov.

Dva nova škofa. Papež je imenoval za škofa vernikov vzhodnega obreda v Kriziju (Hrvatska) mons. Ivana Šimraka. Na naslovnega nadškofa v Camacu je bil imenovan p. Mesrop Habozian, generalni opat reda mehitaristov na Dunaju.

Prihod hrvatskih novinarjev v Rim. V sredo je dosegla v Rim skupina hrvatskih novinarjev. Med njimi je večje število ravnateljev in urednikov največjih hrvatskih dnevnikov.

Najmanjša knjiga na svetu. Torinski dnevnik »Stampa Sera« trdi, da je najmanjša knjiga na svetu tista, ki jo hrani v Carnu, občini Salemske pokrajine.

Centralno skladšče za kože malih živali v Srbiji. Da bi se mogla prekrbar krmarjev s kožami malih živali prilagoditi zahtevam sedanjega časa, je ustavila centrala za usnje v Srbiji centralno

obrashčanje s skrbjo za zdravje svojih otrok, ter bi neopravljeno svoje otroke odtegnili temu obveznemu cepljenju, bodo po dolozilih naredbe moralji plačati globo do 1000 L. Razpored cepljenja bo seveda v pravem času objavljen v dnevnikih.

Refosko, viško belo, malravijo, muškatier, vermouth itd. toči tudi čez ulico gostilna Lovšin.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15. ob nedeljah in praznikih ob 10.30. 14.30. 16.30 in 18.30

KINO Matica — TELEFON 22-41
Veleafilm! Veleafilm!
Hči zelenega gusarja
Fosco Giachetti — Doris Duranti — Camilo Pilotto!

KINO UNION — TELEFON 22-21
Cudna pot ljubomu prikazuje zabavni film
Če bi bil pošten
V gl. vlogah: Vittorio de Sica, Maria Mercader itd.

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Zabavna filmska komedija mladih ljubavnih scen in ljubomu.

Hiša greha
Asia Norris, Amadeo Nazari, Umberto Melnati, Alda Valisi

skladšče za kože malih živali, ovac, jagjet koz in kozličkov. Kože malih živali bo smelo v bodoče nakupovati samo centralno skladšče.

RESTAVRACIJA
HOTELA „BELLEVUE“
obvešča cenj. goste, da posluje kuhinja samo za hotelske pension goste.
P. ŠTERK

Zniranje ležarne na Hrvatskem. Hrvatsko finančno ministvrstvo je s 1. juniju nimačo prispevke za vsklad sčenje za vse vrste blaga v državnih skladniščih okroglo za 15 odstotkov.

Hrvatska poštna hranilnica. Hrvatski finančni minister je izdal uredbu o vlogah pri pošti hranilnic. Pri nevezanih vlogah je omemljeno dviganje na 500 kun dnevno. Vezane vloge pa sme poštna hranilnica odslej sprejemati samo še proti odpovednemu roku najmanj šest mesecev.

Javna borza dela v Ljubljani nujno potrebuje večje število delavcev—težakov za delo na cesti v odseku Kalce—Grčarevec pri Planini. Vsa pojasnila daje borza dela v Ljubljani (Delavski dom) kakor tudi namestiveni oddelki občin.

Nesreča. Včeraj so bili v ljubljansko bolnišnico sprejeti naslednji ponesrečeni:

Ana Bezija, 36letna plietiža iz Ljubljane, je padla na cesti in si zlomila levico.

Pavla Vode, 10letna hči kročača iz Ljubljane, je na cesti naletela na popadljivega pso, ki jo je nevarno ugriznil v nogi.

Marija Kordaš, 10letna hči trgovskega potnika iz Ljubljane, je po nesreči udarila z levico in si mečno obrezala.

Iz Ljubljane

Obiranje lipovega cvetja

Ker so obralci lipovega cvetja doslej vsako leto polomili dosti lipovih vej in na pravilu nepopravljivo škodi na drevesu, je mestna vrtnarstvo letos zaznamovala s številkami vse lip v drevoredu v Dravljah, za velejmom, na Taboru in Metelkovi ulici, na obrežju straneh Ljubljance. Resljive ceste in nasproti zeleničnih nabavljivih zadruge na Cesti soške divizije, prav tako pa na sedanjih Bleiweisovi ali nekdanji Tyrševi cesti.

Oni, ki si namernajo za lastno potrebo natragati lipovega cvetja, naj se zglate v mestni vrtnarji in med 8. in 11. uro ob delavniških.

Za obiranje bodo plačali primeren znesek ter se s podpisom zavezali, da lip ne bo poškodovali.

Za vsako poškodovo je odgovoren oni, ki prevzame odgovornost s to pismeno obrazovali. Kdo bo pa brez takšne dovoljenje obiral te lip, bo kaznovan.

Za obiranje lip v Dravljah se je pa treba zglašiti pri poljskem čuvaju Antonu Ovnu v Dravljah št. 76.

Ke vsi ljubljanci znajo centri korist lipovega cvetja za zdravje, se jih je vsako leto prav veliko priglasilo mestna vrtnarstvo, da dodeli lipovih dreves. Odkar pa moramo pogrešati druge čaje, lipovo cvetje je mnogo bolj cenimo ter zato tembolj moramo varovati lip pred poškodbami, da se nam ne posušo. Zato je pa tako dodeljevanje lipovih dreves popolnoma pravilno ter ga bo pojavila vsa naša razslova na javnost.

Tudi junij tako tep kakor maj?

Včeraj je bilo že pravo poletno vreme. Popoldne je bilo vroče kakor sredni letni. V Ljubljani je že prava kopalna sezona, kakrsne ni bilo že več let. Mnogo mladih se kopljajo v Glinici med Rečno dolino in Brdom, stevilni se pa tudi solntčijo ob Ljubljani in Trnovem. Izredno dobro je obiskano kopališče Ilirije. Po močni burji, ki je pihala prejšnje dni, se je, kakor kaže, vreme ustalilo za delj časa. Nekateri deli pricajajo, da bo tudi v tem mesecu tako lepo vreme kakor je bilo v prejšnjem, če da je letočne leto v splošnem suho. Toda junij je eden najbolj deževalnih mesecov in je težko napovedovati, če bo vreme tudi prihodnje tedne tako lepo kakor v prvem tednu tega meseca.

Toplo vreme vpliva zelo ugodno na rast. Ce bo ostalo tako toplo in lepo se prihodnji teden, se bo že začela košnja, kajti travo dozoreva že zdaj. Dež bi bil pa že zelo potreben zlasti socijiju. Zemlja je ponokod že razpokana in kmalu bomo čutili sušo, če ostane vreme lepo.

— **lj Ljubljansko in predljansko cepljenje** pridavci se odraža že tudi v statistiki ljubljanskega mestnega fizikalista, se bo po seveda potrebita svetovna statistika, da cepljenje prav učinkovito varuje mladino pred to nevarno boleznjijo. Lahko rečemo, da je pri otrocih, ki so cepljeni proti daviči, ta boleznev skoraj izjema ter tudi ni tako nevarna, če se pojavi. Zato naj pa neznačna reakcija po cepljenju staršev nikakor en epila ter naj ne iščejo opravčišči, da ne boli otrok cepiti o pravem času. Kakor znano, bo mestni fizikal z ponevščko podobote, torej ob 8 do 13. junija spet cepi ljubljansko mladino zoper davico po vseh okrajih mesta, drugič bodo pa starši prinesli v pripljali svoje otroke po cepljenju ob 22. do 27. t. m. Tisti starši pa, ki morda ne skrbe za zdravje svojih otrok, ter bi neopravljeno svoje otroke odtegnili temu obveznemu cepljenju, bodo po dolozilih naredbe moralji plačati globo do 1000 L. Razpored cepljenja bo seveda v pravem času objavljen v dnevnikih.

— **lj Refosko, viško belo, malravijo, muškatier, vermouth itd**

Ptice so nadarjeni skladatelji

Nova dognanja v ptičjem poslumu — Zanimivi poskusi

Ni težko spoznati šinkovca po petju, saj ubira dan za dnem isto pesem. So pa tudi ptice, ki nimajo nobenega lastnega petja, ali pa ki pojo zelo redko. Pač pa posnemajo glasove svoje cokotice in petje drugih ptic.

To so med pticami nevtralni zlasti taščice,

korci, modre taščice in rdečeglavi strakoper.

Posnemanje tujega petja je pri teh takojmenovanih »zasmehovalcih« tako varljivo podobno, da lahko premoti tudi izkušnega ptičeslova. Cesa so zmožne v tem pogledu papige je pa itak sprošno znano.

Opoznavanje »zasmehovalcev« ptic so posmembna za vprašanje muzikalnosti teh živali. Za take glasovne uspehe ne zadostuje samo visoko razvit stuh, temveč je potreben tudi dober posluh v muzikalnem smislu, torej sposobnost muzikalne obdelave slišnih zvokov v možganih. To velja za »zasmehovalcev« ptic, pa tudi za vse druge,

čeprav se med seboj razlikujejo. Nobeno živo bitje, niti človek, nima za modulacijo tako sposobnega glasu in nadarjenje za intonacije, za prave skladbe kakor ptice.

— Kos varja svojo temo, dela obrate,

menja tempo in barvo glasu, zboljuje motive, skratka komponira. Celo nekateri skladatelji kakor Mozart, Beethoven, Wagner in drugi so porabili v svojih skladbah motive posnete iz žvgolenja kosov.

Sposobnost naučiti se glasbenih stavkov

ner in drugi so porabili v svojih skladbah skladatelji kakor Mozart, Beethoven, Wag-

ali posnemati jih ni samo naključje ali mehanično posnemanje. Nasprotno zelo ver-

jeno je, da imajo ptice posebno muzika-

lično čutvo. Seveda ni mogoče reči, da bi

imela ptica pri poslušanju glasbenega ko-

mada estetski užitek kakor ga ima človek.

Zelo verjetno je pa, da tudi živali po

svoje doživljajo glasbo. Saj vsi vemo kako

tulijo psi ob gotovih intonacijah. Človek

dobi nekote vtis, da hoče pes izraziti svoje

nezadovoljstvo. Tudi ptice imajo pri mnogih glasbenih komadih svoje občutke. Tako

postane kos v kletki zlasti pri skladbah v A-duru in D-duru nemirnem in začne takoj

peti v enakem ritmu in tempu. Kraj njega

sedeti lisčki in kanarci pa ostanejo mirni,

pač pa začneti peti pri C-duru in G-duru.

Ptice pevke in papige so znane prav po

spremjanjanju melodij.

Anatomični ustroj ptičjega ušesa je mno-

go enostavnejši od zelo komplikiranega člo-

veškega. In tudi odgovarjajoči del ptičjih

možganov še deleč ni tako visoko razviti

kakor pri človeku. Bilo bi zanimivo po-

skusno ugotoviti fiziološko sposobnost ptič-

jega ušesa in jo primerjati z anatomičnim

stanjem. Ptičeslovci so take poskuse že de-

lali z raznimi pticami. Dresirali so jih, da

so na akustične signale iskale pičo. Šlo je

tozaj za asociacijo med zvokom in pičo. Ker je laktota učinkovito biološko draženje,

ptice kaj hitro dousejo to nalogo. Pri po-

skusih so uporabljali glasovne vilice in pič-

ščalke. Ptice so opazovali s pomočjo dveh

ogledal, da niso videle eksperimentatorjev.

Ptice so smeles zopet po pičo samo ob do-

ločenih tonih in morale so se naučiti razločevati te tone od drugih, pri katerih je ostal poklopec krmilnice zaprt. V za-

četku so se seveda silile v krmilnice, toda

kmalu je premagala laktota komodnost in

ptice so mirno obsedele na svojih mestih.

Za lažje razločevanje je bila razdalja do

izhodnega krmilnega tona najprej presledek

najmanj ene do dveh okta.

Potem se je ta presledek polagoma krčil, dokler ni

ptica obenih tonov zamenjala in reagirala

samo še slučajno. Kakor so ljudje z dobro

in slabim razvitim posluhom, z dobrim in

slabim muzikalnim spominom, tako je tudi

pri pticah razlika, ene se prej nauče krmil-

negra tona in razlikovanja tonov, druge pa

pozneje. Pri enih zadostuje za dresiranje

10 do 20 poskusov, pri drugih 20 do 40,

najbolj »zbite« ptice pa dousejo svojo

nalogo šele po 200 do 300 poskusih.

Podobne poskuse s krmiljenjem lahko de-

lamo tudi s psi, ribami, močeradi in dru-

gimi živalmi. To je gotovo presestnij po-

jav, kajti če laktoto zavidi obdrže delj časa

ton, morajo razpolagati z »absolutnim po-

sluhom«. Ker pa dar absolutnega posluha

večini ljudi manjka, dočim je v živalskem

svetu pri vrtenčarjih zelo razširjen, se

zdi, da je absolutni posluh nekaj prvočitne

ga kar z muzikalnostjo nimata skup-

nega in da je torej človek s prevladujočim

duševnim razvojem izgubil tudi

zavido.

Podobne poskuse s krmiljenjem lahko de-

lamo tudi s psi, ribami, močeradi in dru-

gimi živalmi. To je gotovo presestnij po-

jav, kajti če laktoto zavidi obdrže delj časa

ton, morajo razpolagati z »absolutnim po-

sluhom«. Ker pa dar absolutnega posluha

večini ljudi manjka, dočim je v živalskem

svetu pri vrtenčarjih zelo razširjen, se

zdi, da je absolutni posluh nekaj prvočitne

ga kar z muzikalnostjo nimata skup-

nega in da je torej človek s prevladujočim

duševnim razvojem izgubil tudi

zavido.

Todrat je okradel družino, ki ji je ne-

koč napravil uslugo, da ji je šel za botra.

Gospodinja mu je narcela, naj ji napravi

na vrath v stanovanje novo ključavnico.

Naročilo je izvršil takoj, pri tem pa vtrkal

in zepal v zgodnjem letu.

V sredu dopoldne sta bili pred kazenskim

senatom okrožnega sodišča, ki mu je

predsedoval dr. Felaher, rešeni dve obtožnici,

v tretjem primeru pa je bila razprava

izvedena do konca, nato pa zaradi zasi-

janja neke nove priče preložena za teden

dini.

Svojo tečo in ljubimca je zalagala

z ukradenimi predmeti

Služnjik Pintar Marija je zgodaj zašla

na nepošteno pot, in pred leti je moral

cele v poboljševalnico v Begunjan. Lani je

po daljšem presledu prišla v Ljubljano in

dobila je službo pri ugledni družini. V tem

času je večkrat obiskovala svojo delo 41-

letno ženo mestnega uslužbenca Ano K.

Imela je tudi »fant« 34letnega ključavnika

četrtega leta, Otona P. V službi je začela krastiti

in odnašala je najraznovrstnejše predmete

in denar, tako da je napravila precej škode.

Zaradi tativne je bila potem obsojena

na 9 mesecev strogega zapora. Istočasno

bi se moral zaradi prikrivanja ukrađenih

predmetov zagovarjati tudi njena tet in

njen ljubimec. Postopanje proti njima pa

je bilo takrat izločeno in oba sta prisila na

vrsto šele v sredo.

Ko je bila Pintarjeva arretirana in so po-

izvedeli, kam je spravila ukrađeno blago,

so napravili tudi preiskavo pri njeni teti

in pri njenem ljubiku. Pri tem so našli

7 m šifona in 1 meter gradala, za kar je ta

trdila je tudi, da ni niti slutila, da bi bilo

blago ukrađeno. Kasneje pa je policija na-

pravila pri njej še enkrat preiskavo, ki je

imela veliko uspeha. Našli so blaga za

1625 lir. Tega je prej skrbno skrila, s či-

mer je pa bil znatno podkrepljen sum, da

je vedela, da blago ni poštenega izvora.

Izdajalo jo je pa tudi neko pismo, ki jih je

Pintarjeva pisala iz zapora.

Tudi Oton P. se je zagovarjal, da ni ve-

del, da gre za ukrađeno blago. Deloma pa

ga je Pintarjeva sama pustila na cedilu.

Pri tem so našli precej predmetov.

Senat je oba odsolidil, ko ju je spoznal za

kriva v smislu obtožnica, na manjše

penalne kazni. Ana K. je bila obsojena na

2 mesecev strogega zapora in 40 lit denar-

ne kazni, Oton P. pa na 14 dni strogega

zapora.

Na razpravi se je namreč zagovar